

Beslut

Österåkers kommun
kommun@osteraker.se

2017-01-27
Dnr 400-2015:7429

Rektor vid Söraskolan
irene.georgellis@osteraker.se

Rektor vid Österskärsskolan
thordis.sjostrand@osteraker.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av fördelning av lärar-
resurser i Österåkers kommun, Söraskolan och
Österskärsskolan

2017-01-27

1 (15)

Dnr 400-2015:7429

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av fördelning av lärarresurser i grundskolan under hösten 2016 och våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kommunala skolhuvudmän och rektorer arbetar för att resurser, i denna granskning resurser i form av lärare, rustas och fördelas efter elevers förutsättningar och behov. I fokus för granskningen är kommuner där det finns skolsegregation avseende elevernas bakgrund.

Granskningens två huvudfrågor är:

1. Utgår huvudmannen vid planering för, och fördelning av, lärarresursen från kunskap om skolornas olika behov?
2. Utgår rektor vid planering och faktiskt nyttjande av lärarresursen från kunskap om skolenhetens behov?

Granskningen av Österåkers kommun samt Söraskolan och Österskärsskolan ingår i detta projekt. Österåkers kommun besöktes den 22-24 november 2016. Ansvariga utredare har Malin Salemyr och Johan Juffermans varit.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med ordförande i skolnämnden, förvaltningstjänstemän på såväl skolförvaltningen som produktionsförvaltningen, rektorer och lärare. För att kunna bedöma huvudmannens och rektorernas arbete med att fördela lärarresurser har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som används i huvudmannens och skolenheternas systematiska kvalitetsarbete.

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. I beslutet ges också en beskrivning av de eventuella utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

Kvalitetsgranskningen omfattar totalt 20 kommunala huvudmän och två skolenheter i varje kommun, det vill säga totalt 40 skolenheter. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra huvudmän. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

2017-01-27

2 (15)

Dnr 400-2015:7429

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att Österåkers kommuns arbete med att planera för och fördela lärarresurser fungerar väl i flera avseenden, men det finns delar som behöver utvecklas. Det framkommer att kommunen har ett resursfördelningssystem som kompenserar för socioekonomiska faktorer. Granskningen visar även att huvudmannen och rektorerna har kunskap om lärarnas behörighet och kompetens.

I granskningen framgår

att det genomförs satsningar i kommunen för att stärka resursen lärare, såväl kompetensutvecklingsinsatser som karriärtjänster samt i viss utsträckning former för kollegialt lärande skolor emellan. Kommunen följer upp och analyserar tilldelningen av resurser i dialog med respektive rektor. I ett arbete med att säkerställa en likvärdig utbildning bedömer Skolinspektionen att kommunen i högre grad behöver identifiera behov av och genomföra särskilda insatser avseende lärarresurser utifrån skolors olika behov och förutsättningar.

Skolinspektionens granskning visar att rektorerna vid de båda granskade skolenheterna, Söraskolan och Österskärsskolan, på ett adekvat sätt organiserar lärarresurserna utifrån elevers behov och förutsättningar och för att eleverna ska undervisas av behöriga lärare. Det framkommer vidare att rektorerna i olika utsträckning genomför insatser för att säkerställa lärarnas kompetens.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område:

- Kommunen behöver utveckla arbetet med att analysera och identifiera behov av särskilda insatser avseende lärarresurser utifrån skolors olika behov och förutsättningar. Särskilda insatser avseende lärarresurs avser exempelvis satsningar som syftar till att säkerställa lärarkompetens i kommunen liksom organisering av förstelärartjänster.

2017-01-27

3 (15)

Dnr 400-2015:7429

Beskrivning av huvudman och besökta skolenheter

Österåkers kommun har cirka 42 800 invånare och är belägen i Stockholms län. I Österåkers kommun finns nittion grundskolor, 13 kommunala grundskolor och 6 fristående. Granskningen avser den kommunala huvudmannen och två av de kommunala grundskolorna.

Österåkers kommun har organiserat skolverksamheten enligt en så kallad beställar- och utförarmodell. Detta innebär att skolnämnden har rollen som beställare och därmed finansierar, följer upp och informerar om utbildning. Nämndernas uppdrag regleras i kommunens reglementen som fastställs av kommunfullmäktige. Skolförvaltningen tar för nämndens räkning fram riktlinjer, hanterar avgifter och ersättningar och följer upp mål och kvalitet inom verksamheten. Produktionsförvaltningen arbetar på uppdrag av produktionsstyrelsen och har rollen som utförare och ansvarar för driften av den kommunala verksamheten inom skola.

Söraskolan är en kommunal grundskola som omfattar förskoleklass och grundskola för årskurs 1 till 9. Skolan har 743 elever och 71 lärare varav fyra förstelärare. Av nationell statistik för vårterminen 2016 framgår att 61 procent av skolans elever i årskurs 9 nådde kunskapskraven i alla ämnen. Lärarna är indelade i arbetslag med ansvar för årskurserna F-3, 4-6, 7-9 samt ett arbetslag för årskurserna 1-9 med ansvar för elever i behov av särskilt stöd. Skolan leds av en rektor.

Österskärsskolan är en kommunal grundskola som omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1 till 6. Skolan har 386 elever och 28 lärare, varav fyra förstelärare. Av nationell statistik för vårterminen 2016 framgår att samtliga elever i årskurs 6 med något eller några undantag nådde betygen E-A i alla ämnen. Lärarna är indelade i arbetslag med ansvar för årskurserna F-3 samt 4-6. Skolan leds av en rektor.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1) Utgår huvudmannen vid planering för, och fördelning av, lärarresursen från kunskap om skolornas olika behov?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att kommunens arbete med att planera för och fördela lärarresurser fungerar väl i flera avseenden, men att det finns delar som behöver utvecklas.

Granskningen visar att kommunen har ett resursfördelningssystem som kompenserar för socioekonomiska faktorer. Därutöver har de ett system för att fördela tilläggsbelopp för elever i behov av särskilt stöd.

Granskningen visar även att kommunen har kunskap om lärarnas kompetens och behörighet. I granskningen framkommer även att kommunen genomför satsningar för att stärka resursen lärare, såväl behörighetsgivande insatser som kompetensutvecklingsinsatser och inrättande av karriärtjänster. Det framkommer att kommunen har identifierat ett behov av att i större utsträckning fördela förstälare med hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov.

Granskningen visar att det finns en dialog mellan rektor och verksamhetschefer på produktionsförvaltningen. Det medför att det finns kunskap i kommunen om skolors olika behov. Kommunen följer upp tilldelningen av resurser i dialog med respektive rektor. Granskningen visar dock att det finns svagheter i kommunens styrkedja som påverkar arbetet med att identifiera behov av insatser avseende lärarresurser. Det framkommer att det inte alltid finns en samsyn mellan skolförvaltningen och produktionsförvaltningen kring vem som ansvarar för att insatser genomförs eller vilka insatser som behövs för att stärka lärarresurserna i kommunen.

Granskningen visar visserligen att det finns exempel på att kommunen vidtar åtgärder för att stärka lärarresurser med utgångspunkt i identifierade behov. Skolinspektionen bedömer dock att kommunen i högre grad behöver identifiera behov av och genomföra särskilda insatser avseende lärarresurser utifrån skolors olika behov och förutsättningar. Det framkommer att insatser för att stärka lärarresurser behöver göras utifrån en tydligare systematik och ansvarsfördelning. Detta i syfte att stärka en likvärdig utbildning i kommunen då elevernas behov och förutsättningar skiljer sig i hög grad mellan skolorna i kommunen.

2017-01-27

5 (15)

Dnr 400-2015:7429

Motivering till bedömning

Huvudmannen har ett resursfördelningssystem som tar hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov.

I den insända dokumentationen från kommunen framgår att huvuddelen av resurserna för grundskolan fördelas som skolpeng. Skolpengen är differentierad utifrån årskurs och fastställs årligen av kommunfullmäktige. Förutom skolpengen fördelas en så kallad likvärdighetsresurs till förskola och skola. Likvärdighetsresurserna omfattar resursförstärkningar som viktas enligt SALSA (Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser), modersmål, tilläggsbelopp, riktade politiska satsningar, utvecklingsresurser, språkförskola samt ett så kallat skärgårdsstöd, ett glesbygdsstöd.

Ordföranden i skolnämnden uppger att skolnämnden bland annat ger förslag på hur budgeten ska viktas. Han beskriver att för ett par år sedan fördelades en större del av resurserna genom skolpeng, men att de numera istället ger resursförstärkningar som viktas enligt SALSA samt utvecklingsresurser och ökad budget för tilläggsbelopp för särskilt stöd. Resursförstärkningarna som viktas enligt SALSA baseras på faktorerna föräldrarnas utbildningsbakgrund och nyanlända elever. Han beskriver även att de gjort förändringar i hanteringen av resurserna för särskilt stöd. Han uppger att de har omfördelats så att produktionsförvaltningen själva hanterar denna andel av budgeten för att i sin tur fördela den efter rektors lokala behov. Verksamhetscheferna på produktionsförvaltningen uppger att beställarsidan fastställer den socioekonomiska viktningen. De redogör vidare för att de på produktionsförvaltningen i sin tur omfördelar skolpengen till viss del i form av ett skärgårdsstöd till en av de kommunala skolorna.

Ordföranden i skolnämnden och representanter för skolförvaltningen påtalar att de har kontinuerliga diskussioner kring resursfördelningsmodellen och om den behöver ändras. Verksamhetscheferna för produktionsförvaltningen framhåller att kostnaden för studiehandledare har ökat mycket varför de påtalar att det kanske skulle behöva vara med som en parameter i viktningen i SALSA-modellen. De redogör även för att det hänt att de ställts inför ett ekonomiskt dilemma i samband med att de får in nya elever som har ett väldigt stort stödbehov. De säger att kommunens styrkedjemodell innebär att det under pågående läsår inte finns något sätt att rekvirera ytterligare medel. De uppger att de ser ett behov av någon slags gemensam pott hos skolförvaltningen för sådana här särskilda fall.

2017-01-27

6 (15)

Dnr 400-2015:7429

I intervju med rektorn på Österskärsskolan framkommer att hon inte har någon egentlig uppfattning om hur den socioekonomiska viktningen för hennes enhet ser ut i förhållande till andra enheter, men hon anser att det är viktigt med ett system som bidrar till en ökad likvärdighet i kommunen. Hon uppger att hon kan ansöka om medel för elever i behov av stöd. Hon uppger vidare ett exempel på hur hon kunnat äska ytterligare medel för att förstärka med en personell resurs när det uppstått en mer eller mindre akut situation.

I intervju med rektorn på Söraskolan framgår det att rektorn anser att den modell kommunen har när det gäller viktning av medel utifrån socioekonomiska faktorer är relevant och speglar de skillnader som finns i behov mellan skolor på ett rimligt sätt. Utan den viktningen menar rektorn *"hade det inte fungerat"*. Rektorn menar i det avseendet att den ökade lärartätheten som viktningen medför är en avgörande förutsättning för att kunna tillgodose elevernas behov. Rektorn säger att hon har möjlighet att ansöka om medel för särskilda behov som uppstår.

Kommunen skapar en aktuell och samlad bild av lärarresurserna i kommunen.

I intervju med representanter för skolnämnden och skolförvaltningen framkommer att ansvaret för att skapa en aktuell och samlad bild av lärarresurserna främst åligger produktionsförvaltningen. De uppger dock att de även från skolförvaltningens håll följer upp lärarnas behörighet. Skoldirektören på skolförvaltningen redogör vidare för att de genomför verksamhetsbesök på skolorna i kommunen. Han nämner att de i samband med verksamhetsbesök ser över statistik om måluppfyllelse och lärarbehörighet på respektive skola. Skoldirektören framhåller att de redovisar den informationen till skolnämnden.

Verksamhetscheferna från produktionsförvaltningen uppger att de skapar sig en aktuell bild av lärarnas behörighet via statistik från SCB. De ger vidare exempel på att de vid införandet av Lärarlönelyftet i kommunen fört en nära dialog med rektorerna och på det sättet skapat sig bild av vilka lärare som anses vara skickliga i kommunen. De uppger att de bland annat använt sig av ett skattningsverktyg i arbetet med Lärarlönelyftet. De säger vidare att förstelärartjänsterna är ytterligare ett sätt att hålla sig informerad om skickliga lärare.

Rektorerna på de båda besökta skolenheterna uppger att de anser att kommunen har information om lärarnas behörigheter och kompetens.

2017-01-27

7 (15)

Dnr 400-2015:7429

Kommunen skulle i högre grad behöva fördela lärarresurser såsom exempelvis förstelärartjänster med hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov.

Representanter för skolnämnden och skolförvaltningen beskriver att de från beställarsidan ansvarar för fördelning av resurser i form av pengar men inte för fördelning av lärarresurser. De säger att produktionsförvaltningen exempelvis förfogar över förstelärartjänsterna och administrerar sökbara statsbidrag. De beskriver dock att produktionsförvaltningens modell för att utse förstelärare inte varit optimal, något som verksamhetscheferna på produktionsförvaltningen håller med om. I intervjuerna framkommer en samlad bild av att man i högre grad skulle vilja att förstelärartjänsterna fördelas efter behov. Representanter för skolnämnden och skolförvaltningen uppger att de skulle vilja se en diskussion om förstelärartjänster som riktas till skolor samt i ämnen med låg måluppfyllelse. De framhåller att de vill att de bästa lärarna ska jobba med de mest utmanande elevgrupperna, för att stärka likvärdigheten och de skolor som har låg måluppfyllelse.

Verksamhetscheferna från produktionsförvaltningen uppger att utgångspunkten vid tillsättandet av förstelärartjänsterna när reformen kom var att varje rektor tilldelades förstelärartjänster på sin respektive skola. De säger att detta har lett till att det nu exempelvis finns ett kluster av förstelärare i matematik på en specifik skola. De redogör för att de hellre sett att de kunde fördela förstelärartjänster utifrån identifierade behov i kommunen, men framhåller att det bland annat är en arbetsmiljörättslig fråga varför det inte så lätt låter sig göras. De uppger också att det finns en uttalad önskan bland rektorer om att använda förstelärarna i ett mer allmändidaktiskt arbete snarare än ämnesvisa förstelärartjänster. Verksamhetscheferna säger att de för närvarande har 15 förstelärartjänster som inte är tillsatta. De beskriver att de vill göra ett omtag med dessa tjänster och har diskuterat ett förslag om en omfördelning av förstelärartjänster som tydligare utgår från identifierade behov i kommunen. De säger att det skulle kunna lösas genom att de i tillsättandet lägger in en skrivelse om att lärare i sitt försteläraruppdrag tar på sig ett kommunövergripande ansvar och att lärare inte endast är knuten till en skolenhet.

Satsningar görs för att stärka lärarresurser i kommunen.

I den insända dokumentationen från kommunen inför granskningen framgår att skolförvaltningen ansvarar för att fördela skolutvecklingsmedel utöver skolpeng. Produktionsförvaltningen uppges använda den tilldelade skolpengen till identifierade utvecklingsbehov.

2017-01-27

8 (15)

Dnr 400-2015:7429

I intervju med representanter från skolnämnden och skolförvaltningen framkommer att de från beställarsidan bland annat genomför en satsning för lärare genom det de kallar för Pedagogcentrum. Pedagogcentrum finansieras med kommunala medel och drivs av skolnämnden. Samverkan sker i vissa projekt med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), och skolnämnden har också erhållit statsbidrag genom SPSM för vissa utvecklingsprojekt till exempel "*Skol-datatek*". Pedagogcentrum erbjuder olika former av kompetensutvecklingsinsatser såsom exempelvis utbildning inom neuropsykiatriska funktionshinder, metodstöd, presentation av arbetsmaterial och handledning. De framhåller att Pedagogcentrum ska vara efterfrågestyrt och att det ska finnas ett behov av de utbildningar som erbjuds.

Representanter för skolnämnden och skolförvaltningen uppger att de följer upp lärarnas behörighet och att de nu för diskussioner med högskolan om insatser för att öka andelen ämnesbehöriga lärare i kommunen. De ger vidare exempel på att de kan initiera utbildningsinsatser på övergripande nivå som exempelvis då de initierade ett matematiknätverk för matematiklärare i kommunen. De säger att de i det arbetet ersätter delar av tjänst för en lärare som driver matematikutveckling.

Verksamhetscheferna för produktionsförvaltningen uppger att de har utveckling av rektorens pedagogiska ledarskap som ett prioriterat utvecklingsområde sedan två år tillbaka. Detta bland annat som ett led i ett arbete för att göra skolorna mer attraktiva i ett rekryteringsperspektiv. Verksamhetscheferna uppger även att de tar emot lärarstuderande för att få en god bas och underlag för framtida rekryteringsbehov. De framhåller även särskilda satsningar som gjorts på lärarlönerna liksom på rektorens löner. Det framkommer att de satsningar som produktionsförvaltningen arbetat med de senaste åren är Läslyftet, en IT-pedagogisk satsning liksom Matematiklyftet. De ger exempel på att det skapats samverkansformer för alla praktiskestetiska ämnen liksom nätverk för fritidsledare och speciallärare.

Produktionsförvaltningen uppger att det finns svårigheter i arbetet med att rekrytera lärare bland annat på grund av ett högt löneläge. De uppger att de har haft ett antal lärare som går Lärarlyftet för att bredda sin ämnesbehörighet. De uppger att de löpande följer upp lärarbehörigheten och vet var det finns brister. De säger att de även för en dialog med grannkommuner i arbetet med rekrytering.

I intervju med rektorn på Österskärsskolan ger hon exempel på ett nätverk i kommunen när det gäller förstelärarna i matematik. Rektorn uppger att hon inte

2017-01-27

9 (15)

Dnr 400-2015:7429

har en bild av att den typen av nätverk finns inom flera ämnen. Rektorn på Söraskolan uppger att hon anser att Pedagogcentrum kan vara ett bra stöd för enskilda lärare som då oftast söker sig dit på eget initiativ. Även hon framhåller nätverket i matematik som kom till i samband med "PISA-arbetet". Hon uppger att hon inte ser några konkreta satsningar för att säkerställa kompetens i kommunen.

Kommunen följer upp och analyserar hur tilldelade resurser används i dialog med rektorerna. Men ansvaret för att identifiera och genomföra särskilda utvecklingsinsatser för att stärka lärarresursen behöver förtydligas.

I den insända dokumentationen från kommunen framgår hur uppföljning genomförs enligt kommunens modell för ett systematiskt kvalitetsarbete. Produktionsförvaltningen ansvarar dels för att följa upp respektive skolenhets systematiska kvalitetsarbete, dels för att sammanställa dessa till en sammanfattande analys som lämnas till skolförvaltningen. Det framgår vidare att produktionsförvaltningen för en löpande dialog med varje enskild rektor. I den dialogen uppges en uppföljning ske kring tilläggsbelopp för särskilda stödinsatser, verksamhetsförstärkning, där nya beslut om fördelning kan fattas. Detta sker två gånger per läsår.

Ordföranden i skolnämnden och representanter från skolförvaltningen uppger att de följer upp den socioekonomiska viktningen genom nyckeltal, betyg, och även genom frågor till rektorerna. De redogör för att de följer upp vad pengarna använts till på en övergripande nivå. De uppger att två skolor får cirka 90 procent av de så kallade SALSA-resurserna, och att den största delen går till Söraskolan.

Verksamhetscheferna för produktionsförvaltningen beskriver att de i dialoger med rektorer följer upp hur resurser används, i synnerhet om det är något särskilt som framkommer som inte fungerar. De beskriver exempel på att de följer upp användningen av det de kallar verksamhetsförstärkning. De framhåller att diskussionerna med rektorerna ofta handlar om hur man kan möta elevgruppernas behov utifrån lärarnas kvalifikationer. Dialog med rektorer äger till exempel rum under de verksamhetsbesök som genomförs varje vecka. De uppger att de även för en dialog med rektorer gällande vilka utvecklingsområden rektorerna identifierar.

Av intervjuer med rektorer framkommer att huvudmannen som en del av det systematiska kvalitetsarbetet begär in en skriftlig uppföljning av rektorn. Rektorn för sedan en dialog med huvudmannen om vad som framkommit och kring

2017-01-27

10 (15)

Dnr 400-2015:7429

identifierade utvecklingsområden på skolan. Av intervjun med rektorn på Sö-raskolan framgår också att huvudmannen följer upp hur rektorn använder sina tilldelade resurser såväl i dokumentation som i dialog. Rektorn på Österskärsskolan ger exempel på att huvudmannen följer upp hur rektorn använder sina tilldelade resurser om rektorn identifierar något särskilt eller på annat sätt lyfter fram något.

Ordföranden i skolnämnden och representanter för skolförvaltningen beskriver att de genom att samla in kvalitetsredovisningar ser över behovet av kompetensutvecklingsinsatser. Av uppgifter från skolförvaltningen framgår att huvuddelen av utvecklingsmedlen för kompetensutveckling finns utlagda i skolpengen och fördelas av rektor inom den egna verksamheten samt genom produktionsledningen i de delar som de tar in centralt. Skolförvaltningen uppger också att huvudansvaret för kompetensutveckling åvilar rektor och produktionsledningen. Verksamhetscheferna på produktionsförvaltningen framhåller emellertid i Skolinspektionens intervju att de inte vet om det finns pengar för kompetensutveckling i skolpengen. De uppger att skolpengen i det avseendet inte är transparent.

Verksamhetscheferna på produktionsförvaltningen framhåller att det finns svagheter i kommunens styrkedja när det kommer till identifiering av relevanta kompetensutvecklingsinsatser. De beskriver att de många leden i kedjan medför att det finns en eftersläpning i arbetet med att identifiera insatser efter löpande behov. De menar att det innebär att det utifrån rektorernas kvalitetsarbete kan identifieras behov som inte får genomslag. De beskriver att antingen så förskjuts det och får effekt först till kommande budgetår men det kan också hända att det faller bort på grund av att skolförvaltningen gör en annan bedömning av behov och väljer andra prioriteringar. De framhåller exempelvis att de inte anser att Pedagogcentrums insatser utformas utifrån rektorers aktuella behov. Verksamhetscheferna är noga med att påtala att det inte handlar om brister i kvaliteten på verksamheten på Pedagogcentrum, utan att det snarare handlar om att utbudet av många rektorer uppfattas som ett sidospår snarare än utifrån rektorernas samlade behov. Pedagogcentrum utnyttjas därför i väldigt olika grad. Verksamhetscheferna ger exempel på att de ser behov av att arbeta mer samlat för att stärka lärares undervisningsskicklighet.

I intervju med rektorn på Österskärsskolan framkommer att hon anser sig vara alltför ny i kommunen för att kunna redogöra för huruvida kommunen initierar insatser utifrån en systematik om identifierade behov på skolorna. Hon säger att hon tror att huvudmannen tänker sig ett omtag när det gäller förstelärarna.

2017-01-27

11 (15)

Dnr 400-2015:7429

Rektorn på Söraskolan uppger att hon inte har någon bild av att kommunen genomför några insatser kopplat till lärarkompetens eller lärarresurs: *"Kompetensutvecklingsinsatser sköts själv av rektorn"*. Hon framhåller dock ett exempel på hur kommunen identifierat ett behov av att stärka elevhälsoarbetet i kommunen. Hon lyfter även fram kommunens satsning på Pedagogcentrum och uppger att det är bra att lärarna kan söka utbildningar och att det erbjuds en verktygslåda varifrån lärarna kan söka inspiration. Hon beskriver dock att det i stor utsträckning sker på lärares eget initiativ. Hon redogör för att hon inte har någon bild av att det finns en mer övergripande plan för kompetensutveckling i kommunen. Hon uttrycker att hon inte heller ser att det finns ett uttalat arbete i kommunen för att stärka en likvärdighet i utbildningen mellan skolor, hennes bild är att det i hög utsträckning åligger rektorn.

2. Utgår rektor vid planering och faktiskt nyttjande av lärarresursen från kunskap om skolenhetens behov?

2.1 Österskärsskolan

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn vid planering för, och fördelning av, lärarresursen på ett adekvat sätt utgår från kunskap om skolenhetens behov. Granskningen visar att rektorn på Österskärsskolan har en samlad och aktuell bild av elevernas måluppfyllelse, förutsättningar och behov. Det framkommer även att det finns fungerande rutiner för att analysera elevernas måluppfyllelse. Det framgår vidare att rektorn har en aktuell bild av lärarnas behörighet och erfarenhet. Rektorn skapar sig en uppfattning om lärares skicklighet via verksamhetsbesök, genom dialog med lärare samt genom samarbetet med speciallärare. De intervjuade lärarna uppger att de anser att rektorn organiserar lärarresurserna på skolan såväl utifrån elevers behov och förutsättningar som för att säkerställa att eleverna undervisas av behöriga lärare. Det framkommer vidare att skolan arbetar med kompetensutvecklingsinsatser utifrån en bild av skolans och lärares behov. Därtill framkommer att skolan har samverkansformer efter identifierade behov.

2017-01-27

12 (15)

Dnr 400-2015:7429

Motivering till bedömning

Rektorn har en aktuell och samlad bild av elevernas förutsättningar och behov.

Av Skolinspektionens intervju med rektorn på Österskärsskolan framgår att rektorn skapar sig en bild av elevernas förutsättningar och behov genom terminsvisa klasskonferenser där elevers måluppfyllelse och behov följs upp på såväl individ- som gruppnivå. Det framkommer i intervjuer med lärarna att skolan bland annat arbetar utifrån en fastslagen plan för screening av elevers förmågor i olika ämnen och i olika årskurser. Lärare uppger att resultaten avseende dessa följs upp. De säger vidare att rektorn har fungerande rutiner för att skapa sig en bild av och fånga upp elever i behov av stödåtgärder.

Rektorn har en aktuell och samlad bild av befintliga lärares kompetens.

Rektorn uppger i Skolinspektionens intervju att hon har en god kännedom om lärarnas behörighet på skolan. Hon beskriver vidare att hon skapar sig en uppfattning om lärares kompetenser och skicklighet genom att föra dialog med lärarna, genom verksamhetsbesök och i samtal med speciallärare.

Rektorn fördelar lärarresurserna för att möta elevernas behov och förutsättningar.

I den skriftliga redogörelsen som rektorn inlämnat till Skolinspektionen inför granskningen ger rektorn en beskrivning av hur hon fördelar lärarresurserna för att tillgodose elevernas behov. Hon beskriver bland annat att hon arbetar utifrån att lärarna ska vara legitimerade med behörighet i de ämnen de undervisar och i de fall det inte går att lösa ska ämnesbehörigheten säkras i de arbetslag som lärarna tillhör. Rektorn uppger vidare att hon strävar efter hög personaltäthet. Detta som ett medel för att prioritera trygghet och studiero vilket hon menar i sin tur främjar måluppfyllelsen. Rektorn framhåller att det är viktigt att det finns en viss flexibilitet i organisationen för att kunna möta löpande behov. Lärarna uppger i intervjuer att de anser att rektorn fördelar och organiserar lärarresurserna för att möta elevernas behov och förutsättningar.

Rektorn genomför insatser för att säkerställa lärarresursens kompetens.

Rektorn uppger i Skolinspektionens intervju att hon tillsammans med lärarna identifierat behov av de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs detta läsår. Det uppges handla om ett kollegialt lärande inom några utvalda områden såsom inom matematik, svenska, naturorienterande ämnen/teknik och slöjd.

2017-01-27

13 (15)

Dnr 400-2015:7429

Rektorn uppger även att det pågår en utbildning inom området neuropsykiatriska funktionshinder som bland annat innefattar lågaffektivt bemötande. Denna leds av skolans speciallärare och riktas främst till de obehöriga lärarna som arbetar på skolan.

Lärarna uppger i intervjuerna att de anser att de kompetensutvecklingsinsatser som rektorn initierat har varit relevanta. De säger att de inte ser att det föreligger något annat allmänt behov på skolan när det gäller kompetensutveckling. De beskriver vidare att det finns formella former för samverkan och kollegialt lärande. Någon av lärarna uppger att det skulle vara önskvärt med ett mer samlat arbete kring bedömning för att säkerställa en likvärdighet i bedömning mellan olika ämnen.

2.2 Söraskolan

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn vid planering för, och fördelning av, lärarresursen på ett adekvat sätt utgår från kunskap om skolenhetens behov. Granskningen visar att rektorn på Söraskolan har en samlad och aktuell bild av elevernas måluppfyllelse, förutsättningar och behov. Det framkommer även att det finns rutiner för att analysera elevernas måluppfyllelse. Granskningen visar att rektorn skapar sig en bild av lärarnas kompetens och behörighet på skolan. Granskningen visar exempel på att rektorn fördelar lärarresurser för att möta elevers behov och förutsättningar och för att säkerställa att eleverna undervisas av behöriga lärare. Det framkommer vidare att rektorn genomför insatser för att säkerställa lärarnas kompetens utifrån en bild av skolans och lärares behov. Därtill framkommer att skolan har samverkansformer lärare emellan och mellan lärare och skolledning efter identifierade behov.

Motivering till bedömning

Rektorn har en aktuell och samlad bild av elevernas förutsättningar och behov.

I Skolinspektionens intervju med rektorn på Söraskolan uppger hon att hon samlar in information om elevers behov och förutsättningar i kontinuerlig dialog med mentorer och genom att delta i elevhälsoteamets veckovisa möten. Såväl rektorn som lärare uppger att rektorn vid ett tillfälle varje termin samlar undervisande lärare samt representanter från elevhälsan i ett möte kring respektive elevgrupp för så kallade måluppfyllelsesamtal. Där uppges lärarna få i uppdrag att redogöra för en sammanställning och analys av en elevgrupps

2017-01-27

14 (15)

Dnr 400-2015:7429

måluppfyllelse – på såväl individ- som gruppnivå. Rektorn säger att pedagogerna även ger en beskrivning av vad de ser som utvecklingsbart i den egna undervisningen samt tankar på annat som behöver förändras samt eventuella behov av stödinsatser för elever. I intervju med lärare framkommer att de har rutiner för att analysera elevernas måluppfyllelse på skolan.

Rektorn har en aktuell och samlad bild av befintliga lärares kompetens.

I Skolinspektionens intervjuer med såväl rektorn som med lärare på skolan beskriver de att rektorn skapar sig en bild av lärarnas behörighet och kompetens genom att lärarna får lämna en skriftlig redogörelse avseende detta. Rektorn säger sig vidare få kännedom om lärarnas skicklighet exempelvis genom medarbetarsamtal och de dialoger som förs i olika mötesstrukturer, såsom mentorsgrupper och måluppfyllelsesamtal. Rektorn påtalar samtidigt att hon är relativt ny på skolan och att hon ännu inte haft möjlighet att erhålla en klar bild i detta avseende. Rektorn beskriver att hon har för avsikt att framöver genomföra verksamhetsbesök i större utsträckning än hon hittills gjort. Vidare framkommer i intervjuer med lärare exempel på hur rektorn fångat upp behov av att stärka lärares ledarskapsförmåga i klassrummet.

Rektorn fördelar lärarresurserna för att möta elevernas behov och förutsättningar.

Rektorn redogör för att skolans lärare är organiserade i stadiindelade arbetslag och utifrån det även i årskursvisa team. Rektorn beskriver att hon så långt det går säkerställer ämnesbehörighet i varje team runt eleverna. Hon påtalar att lärare är organiserade i dessa team med utrymme för resurstid i varje lärares schema, det vill säga resurstid att fördela efter behov och på olika sätt. Rektorn redogör för att det i varje team finns visst friutrymme att fördela dessa resurstider efter aktuellt behov. Lärarna bekräftar den bilden i intervjuerna och redogör för att det, förutom lärarnas resurstid, även finns annan personal knuten till elever, såsom speciallärare, lärare i svenska som andraspråk, fritidspedagoger, fritidsledare och barnskötare. Rektorn påtalar att hon följer upp resursanvändningen kontinuerligt. Rektorn uppger vidare att det förekommer att hon tar beslut om omfördelning mellan team och mellan arbetslag om det uppstår behov av större karaktär. Rektorn är noga med att påtala vikten av en flexibel organisation i de här avseendena.

Rektorn genomför insatser för att säkerställa lärarresursens kompetens.

Rektorn uppger i intervjun att hon identifierat ett behov på skolan av att skapa en samsyn kring ett systematiskt kvalitetsarbete avseende undervisningen. Ett

2017-01-27

15 (15)

Dnr 400-2015:7429

utvecklingsarbete sker nu avseende detta under ledning av rektorn och förstälärare. Det genomförs genom kollegialt lärande över stadiegränserna på skolan, det vill säga i ett årskurs 1-9-perspektiv. Rektorn beskriver även att skolan efter ett identifierat behov arbetar med ett utvecklingsarbete kring trygghet i syfte att skapa gemensamma förhållningssätt. Rektorn framhåller också att det finns lärare på skolan som går Lärarlyftet i syfte att stärka ämnesbehörigheten på skolan. Hon uppger även att lärare under förra året deltog i Läslyftet. Lärarna uppger i intervjuerna att de anser att de kompetensutvecklingsinsatser som rektorn initierat är relevanta och utifrån behov på skolan. De beskriver vidare att det finns fungerande former för samverkan och kollegialt lärande lärare emellan.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 27 januari 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån det utvecklingsområde som myndigheten identifierat.

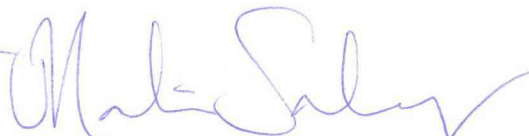
Huvudmannen ska dessförinnan, inom två månader från beslutet (27 mars 2017), inkomma med en uppföljningsbar planering av hur man avser att arbeta för att förbättra det område som Skolinspektionen identifierat som utvecklingsområde. Denna planering bör innehålla information om tydliga avstämningpunkter under arbetets gång.

Redogörelserna skickas till *Skolinspektionen, Stockholmsavdelningen enhet Väster, utredare Malin Salemyr, Box 230 69, 104 35 Stockholm* per post eller per e-post, malin.salemyr@skolinspektionen.se samt SthlmEnhetVaster@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2015:7429) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Gabriel Brandström
Enhetschef

Malin Salemyr
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1 Författningsstöd